

Ezt az értéket egyszerűen megkapjuk a következő egyenlet alapján :

$$v = V - v \frac{P_1}{P - P_1}$$

a mely egyenletben :

v = az anyag keresett térfogata.

V = a edény térfogata, mikor a b veder is benne van. Ezt ismerjük.

v = az a térfogat, a mivel a nyomás csökkentésére az a edényben volt levegő kiterjedt. Ezt leolvassuk a d cső kalibrálási táblájából.

P = a barometerállás.

P_1 = a nyomás a kísérlet második részében, melyet megkapunk, ha a nyomás csökkentése után a kénesóoszlop magasságát levonjuk a barometerállásból.

Reá tapadt nedvességet nem tartalmazó testeknél így pontos eredményt kaphatunk, de az élelmi szerek rendszeren viztartalmúak, hogy ott is pontos eredményt nyerjünk, nedves levegővel kell dolgozni, a mikor hogy járok el, arról annak idején a már említett helyen óhajtok számot adni.

MEDITERRAN KÖVÜLETEK FELSŐ-ESZTERGÁLYRÓL.

A magy. földtani társulat megbízása folytán 1889 év nyarán LUNÁCSEK JÓZSEF, néptanító úr, Felső-Esztergály (Nógrád m.) határában újból gyűjtött kövületeket, melyeket a társulatnak beküldött. Az előbbi gyűjtésekre s részben a helyi földtani viszonyokra nézve a Földtani Közöny XIII. köt. 207., 264., 395. l., továbbá a XIV. köt. 574. l. és XV. köt. 139—140. lapján találunk jegyzeteket közzétéve. Az ez alkalommal gyűjtött kis kövület-suite túlnyomóan halfogakból, azonkívül néhány echinoidából és két kagyló kőbeléből áll.

Halak :	<i>Hemipristis serra</i> AG.
<i>Carcharodon megalodon</i> AG.	<i>Phylloodus umbonatus</i> MÜNST.
“ <i>productus</i> AG.	(fogai).
<i>Oxyrhina hastalis</i> AG.	Echinoideák :
“ <i>Desorii</i> AG.	<i>Conoclypus plagiosomus</i> AG. ✓
“ <i>Mantellii</i> AG.	<i>Schizaster Karreri</i> LAUBE. ✓
<i>Lamna (Odontaspis) contortidens</i> AG.	<i>Spatangus cf. austriacus</i> LAUBE. ✓
<i>Galeocerdo aduncus</i> AG.	

Bivalvák:

Pectunculus sp. (*pilosus*, LAM. ?)

Cardium sp. (*turonicum*, MAYER. ?)

(kőbelek).

Érdekes a *Conoclypus plagiosomus* fellépése, a mennyiben ez a *Conoclypus*-nem legfiatalabb faja, minthogy csaknem kivétel nélkül valamennyi más *Conoclypus*-faj az eocénben és a krétában fordul elő. A bécsi földtani intézet gyűjteményeiben lévő példányok Nagy-Höflányról (Sopron m.) lajtamészkőből valók. A *Schizaster Karreri* Magyarországon Bián, Sós-kúton és Hasfalván (Haschendorf, Sopron m.) fordult elő. A *Spatangus austriacus* Nagy-Höflányról (Sopron m.) származó példánya a magy. nemzeti Múzeum gyűjteményében van.

T. ROTH LAJOS.